

Motion till riksdagen
2005/06:Ju480

av Johan Pehrson m.fl. (fp)

Terrorism och organiserad brottslighet

Motionen delad mellan flera utskott

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	1
Förslag till riksdagsbeslut	2
Bekämpa terrorismen	4
Sverige behöver ökad beredskap mot terrorismen	4
Viktiga förändringar.....	5
Angrip den organiserade brottsligheten	8
Sverige ligger långt efter	9
Samla krafterna	10

Fel! Okänt namn på

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att statsministern bör tillsätta en terroristsamordnare inom Statsrådsberedningen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inrätta ett krishanteringsorgan inom Statsrådsberedningen, inriktat på terroristhot och terrorattacker.
3. Riksdagen begär att regeringen snarast återkommer med förslag som säkrar Försvarets radioanstalts förmåga att arbeta med underrättelsein- hämtning samt att ett sådant förslag måste innehålla stärkt parlamentarisk kontroll av underrättelseverksamheten och ett tydligt regelverk som eli- minerar all oönskad överskottsinformation.¹
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att polisen skall kunna avropa militärt stöd i kampen mot terr- orismen.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att samordna underrättelse- och analysenheterna vid berörda brottsbekämpande myndigheter inom ett nationellt underrättelsecentrum som skulle kunna ligga inom ramen för Säkerhetspolisens organisation.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en vassare, effektivare och rättssäkrare säkerhetspolisorgani- sation.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att den demokratiska insynen kring underrättelsearbetet måste stärkas.¹
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör utse ett särskilt parlamentariskt underrättel- seråd.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att samordna den högsta styrningen av de svenska brottsbe- kämpande myndigheterna.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inrätta en nationell polisavdelning med bred kompetens för bekämpande av organiserad brottslighet.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om riktade arbetsinsatser genom specialgrupper.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att införa utökade möjligheter till förverkande för att komma åt pengar och andra tillgångar som förvärvats genom grov brottslighet.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att tydliggöra straffgrunden för deltagande i organiserad brottslighet.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förlänga preskriptionstiden för grova brott.

Fel! Okänt namn på

15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att skärpa insatserna inom kriminalvården för att motverka och spränga fängelsegängen.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att införa en lagstiftning som tydligt reglerar användningen av s.k. bevisprovokation och som tillåter hemlig rumsavlyssning (s.k. buggning), infiltration och kronvittnen.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att inrätta ett vittnesstöds- och personskyddsprogram på både nationell och internationell nivå.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att samarbeta kring införandet av biometriska kännetecken i pass, även gällande länder utanför EU.²

¹Yrkandena 3 och 7 hänvisade till FöU.

²Yrkande 18 hänvisat till UU.

Fel! Okänt namn på

Bekämpa terrorismen

Terrorism är ett allvarligt hot mot människors frihet, säkerhet och liv. I förlängningen kan terrorismen utgöra ett hot mänskligheten då massförstörelsevapen i händerna på en terrororganisation skulle kunna skapa oöverskådlig förstörelse och död. Framtidens säkerhetspolitik måste därför rikta in sig på att arbeta förebyggande mot terror, något som innebär en bred agenda för ökad säkerhet. Massförstörelsevapen, liksom regionala konflikter och globala epidemier, utgör också hot mot såväl u- som i-land och måste således hantearas som en del i ett vidare säkerhetsbegrepp.

EU har tagit flera initiativ i kampen mot terrorism och formulerat åtskilliga förslag. Men det återstår dock mycket att göra. I EU:s handlingsplan mot terrorism från juni 2004, fastslås alla länders skyldigheter att utveckla och genomföra strategier för terrorbekämpning, på hemmaplan och globalt. Folkpartiet vill betona vikten av att de förslag som har beslutats verkligen genomförs i de olika medlemsländerna. Det handlar om den europeiska arresteringsordern, samordning av underrättelsematerial, ökat polisamarbete, harmonisering av vissa straffsätser samt definitioner av terrorism m.m.

I Folkpartiets säkerhetspolitiska motion ”En ny säkerhetspolitik” (2005/06) betonas också att förebyggande insatser och långsiktiga politiska strategier för att minska riskerna för terrorism är av största betydelse. Kampen mot extremism av olika slag som driver terrorismen, är inte en kamp mellan exempelvis kristendom och islam eller mellan väst och arabvärlden. Kampen står mellan demokrater, oavsett religionstillhörighet, och extremister, särskilt sådana som är potentiella terrorister.

Fattigdom och förtryck exploateras för att underlätta rekryteringen till terroristnätverk. Vi bör därför främja införande av demokrati och respekt för mänskliga rättigheter i ofria stater från vilka terrorister oftast rekryteras. Kampen mot terrorism måste alltid föras med internationella rättsprinciper och respekt för mänskliga rättigheter. I Folkpartiets motion ”Stärk kampen för mänskliga rättigheter” (2005/06) tydliggörs inställningen till och vikten av att ständigt bevaka de mänskliga rättigheterna.

I kampen mot terrorism är det också centralt att motverka sönderfall av stater, s.k. failed states, dvs. stater som inte längre kan erbjuda medborgarna grundläggande samhällsliga funktioner, såsom säkerhet eller ett fungerande styre. Sådana stater, exempelvis Irak och Afghanistan, kan tjäna som grogrund för terrorism och internationell brottslighet.

Sverige behöver ökad beredskap mot terrorismen

De fruktansvärda terrordåden i London i juli 2005, med sprängningar i tunnelbanan och på bussar, påminde oss åter igen om det ständiga hotet från

terrorgrupper mot västerländska demokratier. Den svenska inställningen har länge varit naiv. Men om en terrorattack skulle inträffa här står vi fortfarande mycket sårbara.

Regeringen och de brottsbekämpande myndigheternas samlade beredskap och förmåga att förhindra, bekämpa och på andra sätt hantera terroristattentat eller andra extraordinära händelser i Sverige är begränsad. Dessa frågor kom på allvar upp på den politiska dagordningen efter terrorattackerna i USA den 11 september 2001. Därefter har flera enskilda myndigheter skärpt och förbättrat sina rutiner kring dessa frågor. Men sammantaget har alltför lite hänt.

Senast under våren 2005 visade en forskningsrapport från Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) att Sverige inte är berett att hantera ett större terroråd på svensk mark. Fyra år efter terroråden i USA har den svenska regeringen, trots omfattande kunskapsunderlag, fortfarande inte vidtagit ett flertal nödvändiga åtgärder för att förebygga och bekämpa terrorism.

Det krävs fortfarande flera lag- och strukturförändringar som bl.a. gör det möjligt för militären att bistå svensk polis vid större terroristattacker eller andra omfattande angrepp på vårt samhälle. Frågan om militärt bistånd till polisen var en av flera viktiga åtgärder som utreddes i den s.k. 11-septemberutredningen ("Vår beredskap efter den 11 september", SOU 2003:32). Regeringen valde sedan att tillsätta ytterligare en utredning som skulle titta vidare på några förslagen.

Även denna andra utredning (SOU 2005:70 "Polisens behov av stöd i samband med terrorismbekämpning") pekar på behovet att polisen kan få hjälp av militär.

Sveriges beredskap mot terrorattacker och våra insatser mot terrornätverk som kan använda vårt eget land som bas för brottslighet och finansiering av terrorceller utomlands måste stärkas. Folkpartiet liberalerna har länge krävt kraftfulla åtgärder för att öka tryggheten mot terroråd i Sverige.

Viktiga förändringar

Befogenheterna i kampen mot terrorismen är delegerad till olika myndigheter. Enligt vår grundlag är det regeringen som har ansvaret att leda myndigheterna, bl.a. genom styrdokument som regleringsbrev och genom de ekonomiska förutsättningar som fastslås i budgeten för varje myndighet. Det är således regeringen som är ytterst ansvarig för resultatet av svensk brottsbekämpning och beredskap mot terrorism. Den socialdemokratiska regeringen måste därför fundera på sin egen förmåga att klara av att leda arbetet mot terrorism.

För att på högsta politiska nivå bättre kunna leda och samordna arbetet mot terrorism, skulle statsministern behöva tillsätta en egen terroristsamordnare. En sådan tjänst, direkt underställd statsministern, är viktig – både i förebyggande syfte och vid en eventuell attack för att hindra otydliga och spretande beslutsvägar. Förebilder kan hämtas från Storbritannien där premiärministern

Fel! Okänt namn på

har en egen särskild underrättelse- och säkerhetssamordnare för att överbrygga brister i myndighetsstrukturen.

Folkpartiet anser också att det behövs ett krishanteringsorgan inom regeringens statsrådsberedning, inriktat på terroristhot och terrorattacker. Vi menar också att Sverige behöver ett myndighetsövergripande, nationellt underrättelsecentrum för terroristhot. Samordningen mellan polis, militär och den politiska nivån när det gäller terroristhot fungerar för dåligt idag.

Vi måste inse att de flesta större terroristnätverken nu finns representerade i Sverige – inte nödvändigtvis för att göra dåd här utan för finansiering och planering med vårt land som bas. Därför behöver polisen få effektivare spaningsmetoder, som möjlighet till hemlig rumsavlyssning (s.k. buggning), bevisprovokation och infiltration. Det är märkligt och beklagligt att det tar så lång tid för regeringen att leverera konkreta lagförslag i dessa frågor. Men vi vill också inrätta ett gemensamt underrättelsecentrum som skulle kunna ligga inom ramen för Säkerhetspolisens organisation. Underrättelse- och analysenheterna vid polisen, Säkerhetspolisen, Migrationsverket, Tullverket, Kustbevakningen, Militära underrättelsetjänsten, FRA, KBM och Ekobrottsmyndigheten, bör alla kunna dra fördel av en gemensam överbyggnad för att stärka underrättelsearbetet gentemot terroristhot. Även här finns det möjlighet att titta på Storbritannien som inrättat ett gemensamt underrättelsecentrum för alla myndigheters underrättelseverksamhet, den s.k. JTAC (Joint Terrorism Analysis Center). En sådan svensk enhet skulle kraftfullt förstärka möjligheterna att öka det internationella samarbetet.

En central del för svenska insatser mot terrorism utgörs av avancerad underrättelseinhämtning. Idag är det Försvarets radioanstalt (FRA) som avlyssnar internationell radiotrafik. Till följd av den tekniska utvecklingen sker allt mer av kommunikationen via kabel i stället för trådlöst. För att möta utmaningarna från internationell terrorism och grov organiserad brottslighet, är det viktigt att FRA:s möjligheter till underrättelseinhämtning bibehålls i en ny teknikmiljö. Regeringen bör därför snarast återkomma med förslag som säkrar FRA:s förmåga att arbeta med underrättelseinhämtning även framöver. Ett sådant förslag måste innehålla starkt parlamentarisk kontroll av underrättelseverksamheten samt ett tydligt regelverk som eliminerar all oönskad över-skottsinformation.

Militärens förmåga måste utnyttjas bättre i kampen mot terroristaktioner och andra omfattande brottsliga angrepp på samhället. Polisen måste få klar-tecken att avropa militärt stöd vid sådana insatser under polisiärt befäl. Ådalen 1931 verkar ha varit mer levande för Sverige än New York 2001, Madrid 2004 och London 2005. Nu måste militären kunna bistå polisen vid terroristhot och terrordåd. Det är dags att göra verklighet av de förslag i denna riktning som redan finns i två statliga utredningar.

Samtidigt vill vi åter igen betona att kampen mot terrorismen alltid måste föras med respekt för de mänskliga fri- och rättigheterna. Här är det särskilt viktigt att det finns klara effektiva strukturer gällande granskning av analys, beslut och utvärdering av underrättelseverksamheten. Inte minst måste den

Fel! Okänt namn på

parlamentariska insynen av bl.a. Säkerhetspolisens arbete stärkas. Regeringen bör utse ett särskilt underrättelseråd med företrädare för de politiska partierna. Ett sådant underrättelseråd skulle ta ett helhetsgrepp kring insynen i de svenska underrättelsetjänsterna vad avser operativ verksamhet, administration och kostnader. Inte minst gäller det också att granska verksamhetens överensstämmelse med svensk och internationell rätt. Varje år skulle en särskild rapport upprättas för att belysa verksamhet så öppet som det med hänsyn till rikets säkerhet är möjligt.

För Folkpartiet liberalerna handlar starkare insatser mot terrorism i Sverige om ett ansvar för svenska medborgares säkerhet och trygghet. Terrorism måste bekämpas genom att vi alla i demokratiska stater sluter oss samman och vägrar låta terrorism vinna. Våra förslag för att angripa den organiserade brottsligheten (fr.o.m. s. 8) hänger också tätt samman med insatserna i kampen mot terrorism. Kriminella nätverk och terrorismnätverk samarbetar allt mer gränsöverskridande och "multikriminellt".

Folkpartiet vill se konkreta och åtgärder för att stärka Sveriges insatser mot terrorism:

- Militären ska kunna bistå polisen vid terrorhot och terrordåd. Exempelvis ska särskilda skyddsgruppen kunna sättas in under polisiärt befäl mot en terrorattack. Det är dags att göra verklighet av de förslag som redan finns i två statliga utredningar (SOU 2003:32 och SOU 2005:70).
- Inrätta ett nationellt underrättelsecenter. Samla och utveckla de berörda myndigheternas gemensamma underrättelsearbete på nationell nivå vid ett ställe som skulle kunna ligga inom ramen för säkerhetspolisens organisation. Samordningen mellan polis, militär och den politiska nivån gällande underrättelseinhämtning och planering avseende terrorhot måste fungera bättre.
- Inrätta ett krishanteringsorgan i Statsrådsberedningen även för terroristhot. Krishanteringsorganet ska innefatta en terroristsamordnare direkt underställd statsministern.
- Inför en vassare, effektivare och rättssäkrare säkerhetspolisorganisation. Frågan om Rikskriminalpolisens och Säkerhetspolisens organisationer och samarbetsformer måste få en effektiv lösning.
- Skärp den parlamentariska insynen kring underrättelsearbetet. Regeringen bör utse ett särskilt underrättelseråd med företrädare för de politiska partierna. Dagens möjligheter till demokratisk insyn är starkt begränsade. Ett underrättelseråd skulle kunna ta ett helhetsgrepp gällande insynen i den operativa verksamheten, administrationen och kostnaderna.
- Vässa de brottsbekämpande myndigheternas verktyg. De flesta större terroristnätverk finns idag representerade i Sverige, inte nödvändigtvis för att utföra dåd här utan för att kunna finansiera och planera dåd i andra länder. De svenska brottsbekämpande myndigheterna måste få ökade möjligheter att kartlägga, spana på och spränga terroristnätverk genom bl.a. infiltration, hemlig rumsavlyssning (s.k. buggning) och kronvittnen.
- Sverige måste driva på antiterrorarbetet inom EU. Arbetet mot terrorism inom EU har visserligen gått framåt men det återstår mycket att göra.

Fel! Okänt namn på

Angrip den organiserade brottsligheten

I takt med att det blir lättare att resa och verka i olika länder och i takt med att IT-utvecklingen underlättar kommunikationen mellan människor runt om i hela världen, har också den internationella kriminalitetens möjligheter att begå brott ökat. Den organiserade brottsligheten finner ständigt nya vägar och områden för att kunna göra största möjliga ekonomiska vinning.

Vad avses då med organiserad brottslighet? Alla medlemsländer i EU använder samma kriterier för att definiera "organiserad brottslighet". Några av kriterierna måste alltid föreligga, bl.a. samarbete mellan fler än två personer, verksamhet över en längre tid samt att motivet för kriminaliteten är strävan efter vinning och/eller makt. Därutöver finns det ett antal kriterier som kan, men inte behöver präglade brottsligheten, exempelvis verksamhet på internationell nivå, användande av våld eller andra metoder för hot samt någon form av disciplin och kontroll.

Organiserad brottslighet känner inga landgränser eller hänsyn till demokratiska rättssystem. EU:s polisbyrå Europol beräknade att det fanns minst 4 000 kända kriminella grupper med nästan 40 000 medlemmar inom EU år 2003. Brottsligheten blir allt mer flexibel och "marknadsanpassad". Kriminella väljer helt enkelt det brottsområde som för tillfället är mest lönsamt till lägsta möjliga risk (European Union Organised Crime Report 2003). Narkotikahandeln utgör en stor del av brottsligheten men också handel med vapen, människor, ekonomiska brott och penningtvätt.

Av Europols rapport om trafficking (delrapport från januari 2004), framgår att de kriminella grupper och nätverk som är inblandade i människohandel för sexuella ändamål ofta uppfyller de flesta av EU:s kriterier för organiserad brottslighet. Traditionellt sett består dessa kriminella grupper/organisationer av människor från samma länder som offren kommer ifrån men det finns även ett ökat samarbete mellan olika gäng och nätverk med blandat nationellt ursprung. Ett flertal internationella organisationer rapporterar om ett ökat användande av hot och våld mot offren och deras anhöriga i hemlandet. I Folkpartiet liberalernas partimotion "Sexhandeln med kvinnor och barn – en skamfläck för Europa" (2005/06), kräver vi en mängd skärpta åtgärder för att bekämpa människohandeln.

I Sverige är narkotikabrottsligheten fortfarande ett centralt område för den organiserade kriminaliteten, men även bl.a. människohandel, ekonomisk brottslighet, IT-brottslighet samt cigarett- och alkoholsmuggling ökar. I Rikskriminalens senaste rapport om organiserad brottslighet i Sverige (RKP, KUT-rapport 2005:2b) konstateras också att gängkriminalitet och kriminella MC-gäng har vuxit sig allt starkare i Sverige och finns nu representerade i princip över hela landet. Hot om våld mot poliser, andra representanter för de brottsbekämpande myndigheterna och vittnen i rättegångar har ökat. De grupper som enligt Rikskriminalpolisen är mest aktiva i sådan brottslighet är mc-gängens supportergäng och fängelsegängen. I betänkandet "Säkert inlåst?" (SOU 2005:6) pekade utredaren Björn Eriksson på flera allvarliga problem med bl.a. gängbildning inom de s.k. säkerhetsanstalterna.

Fel! Okänt namn på

Utpressning, som bl.a. sker genom att näringsidkare tvingas betala för påhittade beskyddarbrev, påhittade eller riktiga skulder (olaglig inkassoverksamhet), har enligt Rikskriminalpolisen också ökat i samhället.

Många människors trygghet, och till och med liv, står på spel om den organiserade brottsligheten tillåts breda ut sig.

I Rikskriminalpolisens rapport "Problembild 2007" (KUT-rapport 2005:7a), betonas att "de multikriminella nätverken blir en maktfaktor på grund av sin flexibilitet och förmåga att skapa slagkraftiga grupper för att klara av olika typer av brott. Det ökande samarbetet i nätverk mellan olika kriminella aktörer utgör en stor utmaning för brottsbekämpningen."

Rikskriminalpolisen varnar också för att de kriminella blir råare och aggressivare och att de angriper polis, åklagare, domare med hot, men även att våld förekommer. Risken för en ökning av våld och hot mot tjänstemän är överhängande men även mer subtila former av påverkan, som exempelvis genom mutor, riskerar att öka.

När den organiserade brottsligheten får ökat inflytande i samhället, rubbas tilltron till rättsstaten och statens förmåga att upprätthålla lag och ordning. Detta handlar om en attack mot själva hjärtat av vår demokrati. Det är en farlig väg att slå in på.

Sverige ligger långt efter

Samtidigt som den organiserade brottsligheten har etablerat sig i vårt land är arbetet med att bekämpa den långt ifrån tillfredsställande. I rapporten "Organiserad kriminalitet, grov narkotikabrottslighet" (juni 2004, "Mobilisering mot narkotika") framkommer en mycket oroväckande bild av regeringens och det svenska rättsväsendets bekämpning av grov brottslighet. Rapporten pekar på avsaknaden av kraftfull ledning, styrning och samordning. Den visar att det saknas både en sammanhållen strategi för polisen och ett övergripande samordningsansvar för polisens och tullens samarbete mot bl.a. narkotikabrottsligheten. Rapporten visar att Sverige ligger långt efter i kampen mot den grova brottsligheten.

Samma bild framträder i Rikskriminalpolisens rapport "Problembild 2007" (KUT-rapport 2005:7a):

Prioriteringar från statsmakterna görs mot tänkta gärningsmän inom specifika brottstyper och inte mot den nyuppkomna nätverksbrottsligheten där gärningsmännen är multikriminella. Detta medför svårigheter för polisen att bekämpa de kriminella nätverken på ett effektivt sätt. Då resurserna styrs mot brottstyper blir resultatet minskad flexibilitet och att polisen arbetar i stuprör och inte vertikalt i "projekt" på samma sätt som de kriminella aktörerna. "Stuprörstanken" får sitt tydligaste uttryck i det faktum att brottsbekämpningen är uppdelad på olika myndigheter.

De svenska brottsbekämpande myndigheterna måste bli effektivare i sitt arbete och styras med hjälp av ett tydligt, målmedvetet och konsekvent ledarskap.

Fel! Okänt namn på

Samla krafterna

Den organiserade brottsligheten har slagit rot i Sverige. I framtiden kan vi förvänta oss en ökad organiserad kriminalitet och grov narkotikabrottslighet ("Organiserad kriminalitet, grov narkotikabrottslighet"). Det behövs därför en mängd viktiga åtgärder, bl.a. gällande ledning, styrning och samordning, inte minst från regeringshåll. Det handlar också om att vi måste kunna komma åt de kriminella verksamheternas ekonomiska tillgångar och ha en väl fungerande underrättelseverksamhet. I EU:s utvärdering av informations- och underrättelseutbytet med och inom Sverige, var man mycket kritisk till hur detta fungerade.

Folkpartiet liberalerna ser mycket allvarligt på att den organiserade brottsligheten kan få näring och växa i Sverige. Hösten 2003 antog vi ett rättspolitiskt program där vi föreslår krafttag mot de allvarligaste formerna av organiserad kriminalitet. I programmet fastslås nödvändigheten av att de brottsbekämpande myndigheterna får tillgång till fler verktyg i sitt viktiga arbete. Det handlar om att polisen ska kunna infiltrera kriminella organisationer, få provocera fram bevis, använda sig av kameraövervakning och hemlig rumsavlyssning (s.k. buggning). Det handlar också om att rättsväsendet ska få använda kronvittnen, åtalsförhandling och strafflindring. Folkpartiet menar att de förslag som finns i denna riktning (SOU 2003:74 Ökad effektivitet och rättssäkerhet i brottsbekämpningen) ska införas. Det är också av stor vikt att harmonisera både lagstiftningen och befogenheterna för polis- och åklagarmyndigheterna samt för tullen i EU:s medlemsländer. Men Sverige ligger idag långt efter många länder när det gäller vässade verktyg i brottsbekämpningen.

Sverige behöver angripa den organiserade brottsligheten på bred front. I Folkpartiet liberalernas riksdagsmotioner "Bekämpa narkotikabrottslighet och alkoholmissbruk" och "Stärk tullens brottsbekämpning" (2005/06), föreslår vi ett batteri med insatser mot bl.a. narkotikabrottsligheten som utgör en betydande del för den organiserade kriminaliteten. I vår motion "En effektiv svensk polis i medborgarnas tjänst" ställer vi krav på genomgripande förändringar för att stärka polisens brottsbekämpning. Även vår motion "Förändringar i straff- och processrätten" handlar bl.a. om lagskärpningar i kampen mot den organiserade brottsligheten.

Nyrekryteringen till kriminaliteten måste stoppas. I flera utsatta bostadsområden växer sig ungdomsgängen allt starkare och många av ungdomarna sugs upp av grovt kriminella ligor. Polisen i samtliga storstäder rapporterar att det blivit en allmänt hårdare miljö bland ungdomsgängen och att "det finns inget som, idag, tyder på att problemen kommer att minska" (RKP, KUT-rapport 2005:7a "Problembild 2007").

Vi måste se verkligheten som den är och hindra att fler ungdomar förstör sina egna och andras liv. Nu har det gått elva år av socialdemokratisk missriktad "snällism" mot ungdomsbrottsligheten. I Folkpartiet liberalernas partimotion "Bekämpa ungdomsbrottsligheten" (2005/06) kräver vi betydligt starkare insatser, inte minst när det gäller brottsförebyggande åtgärder. Vi måste förhindra att den organiserade brottsligheten får fler nya, unga medlemmar.

Fel! Okänt namn på

Folkpartiet vill samla krafterna och vässa de brottsbekämpande myndigheternas verktyg mot den organiserade brottsligheten, bl.a. genom att:

- Samordna den högsta styrningen av de svenska brottsbekämpande myndigheterna. Regeringens mål och samordning av berörda myndigheter måste vara övergripande och regleringsbrev till myndigheterna måste vara synkroniserade och tydliga.
- Inrätta ett nationellt underrättelsecenter. Samla och utveckla de berörda myndigheternas gemensamma underrättelsearbete på nationell nivå vid ett ställe. Korta informationsvägarna och sluta arbeta i ”stuprörstänkande”.
- Inrätta en nationell polisavdelning med bred kompetens för bekämpande av organiserad brottslighet. Arbeta mer flexibelt och i samverkande projekt. Avdelningen skall ha regionala enheter runt om i landet.
- Införa riktade arbetsinsatser genom specialgrupper, ”task force”. Bedriv ett strukturerat och målmedvetet arbete under begränsade tidsperioder, på nationell nivå och i internationell samverkan, mot särskilda mål. Att följa och slå sönder en viss narkotikatransport är ett exempel på ett sådant mål.
- ”Go for the money”, införa utökade möjligheter till förverkande. Slå mot kärnan i de kriminellas verksamhet – jaga pengarna eller andra tillgångar. Förverkande skall kunna användas gentemot dem som dömts för grova brott och inte kan påvisa någon förklaring till sina omfattande ekonomiska tillgångar.
- Tydliggöra straffskärpningsgrunden för deltagande i organiserad brottslighet. Generellt sett är längre och hårdare straff ingen effektiv lösning på brottsligheten. Det finns dock skäl att se den organiserade brottsligheten som ett undantag. Dagens regler i brottsbalken måste skärpas så att deltagande i organiserad brottslighet (t.ex. värdetransportrån, narkotikahandel, människohandel eller beskyddarverksamhet) verkligen genererar ett högre straffvärde.
- Förlänga preskriptionstiden för grova brott. Preskriptionstiderna för de grövsta brotten, där tillräcklig bevisning idag kan säkras alltmer genom ny teknik, bör förlängas. En sådan reform av de straffrättsliga preskriptionsreglerna skall inte få retroaktiv verkan.
- Skärpa insatserna inom kriminalvården för att motverka och spränga fängelsegängen. Särskilt utbildad personal, speciellt inom säkerhetsanstalterna, behöver kartlägga och arbeta mot fängelsegång.
- Införa en lagstiftning som tydligt reglerar användningen av s.k. bevisprovokation och som tillåter fler brottsbekämpande verktyg. Vi vill införa möjlighet till hemlig rumsavlyssning (s.k. buggning), infiltration och kronvittnen.
- Polisen och tullen skall kunna registrera spaningsfordon på fiktiva ägare. Polisen och tullen måste få tillgång till effektivare brottsbekämpande verktyg. Ett viktigt hjälpmedel är att kunna använda spaningsfordon som inte kan spåras direkt till polisen.
- Stärka tullkriminalens arbete med att kartlägga kriminella nätverk. Arbetet mot den organiserade brottsligheten måste förstärkas, bl.a. med fler an-

Fel! Okänt namn på

ställda och utökat samarbete med andra brottsbekämpande myndigheter inom och utom Sverige.

- Inrätta ett vittnesstöds- och personskyddsprogram både på nationell och internationell nivå. Hoten mot vittnen, brottsoffer, andra utsatta personer och berörd personal ökar. Ett genomgripande, nationellt personskyddsprogram, som även omfattar ett internationellt samarbete, måste införas.
- Införa biometriska kännetecken i pass. Passhandlingar måste bli mycket säkrare. Arbetet inom EU med att införa biometriska kännetecken i pass är viktigt. Det är även betydelsefullt att samarbeta kring införande av biometriska kännetecken i passhandlingar i grannländerna utanför EU som är särskilt exponerade för organiserad brottslighet.

Stockholm den 4 oktober 2005

Johan Pehrson (fp)

Torkild Strandberg (fp)

Jan Ertsborn (fp)

Cecilia Wigström (fp)

Karin Granbom (fp)

Helena Bargholtz (fp)